

Bir Parantez

Serkan
SOYALAN

serkansoyalan2011@hotmail.com

Sabahattin Ali'nin "Kürk Mantolu Madonna" sı

Türk edebiyatının başyapıtlarından biridir usta kalem **Sabahattin Ali**'nin ilk baskısı 1943 yılında yapılan "Kürk Mantolu Madonna" romanı.

25 Şubat 1907'den doğan ve 2 Nisan 1948'de 41 yaşında cinayete kurban giden **Sabahattin Ali**, Türk edebiyatının efsaneleşen isimlerinden biri oldu.

Kürk Mantolu Madonna romanında Maria Puder ve Raif Efendi'nin aşkını anlatan **Sabahattin Ali**, askerdeyken, kolu çatlak halde yazdı.

Ali'nin kitabı yazarken kolundan dolayı yaşadığı acıyı giderebilmek için kolunu sık sık sıcak suya soktuğu biliniyor. Deyim yerindeyse **Kürk Mantolu Madonna**, Ali'nin dizinin üstünde yazdığı bir **kitap**.

Raif Efendi'nin içsel yolculuğunu aşk ile sarıp sarmalayıp okuyucuya sunan roman, ilk olarak 1940 yılında Hakikat gazetesinde "Büyük Hikaye" başlığı altında 48 bölüm olarak yayımlandı, sonra 1943 yılında Remzi Kitabevi tarafından basıldı.

Romanın ana fikri

Sabahattin Ali, romanın ana fikrini, "Dünyanın en basit, en zavallı, hatta en ahmak adamı bile, insanı hayretten hayrete düşürecek en müthiş ve karışık bir ruha maliktir! Niçin bunu anlamaktan bu kadar kaçıyor ve insan dedikleri mahluku anlamışması ve hakkında hüküm verilmesi en kolay şeylerden biri zannediyoruz?" sözleriyle açıkladı.

"**Kürk Mantolu Madonna**", 2016 yılı başında İngiliz yayıncı Penguin'in "Modern Klasikler" serisi arasında yer aldı. Penguin Yayınevi'nin Modern Klasikler Serisi kapsamında Maureen Freely ve Alexander Dawe tarafından geçtiğimiz mayıs ayında çevrilen "**Kürk Mantolu Madonna**", 73 yıl sonra ilk kez İngilizceye çevrilmiş oldu.

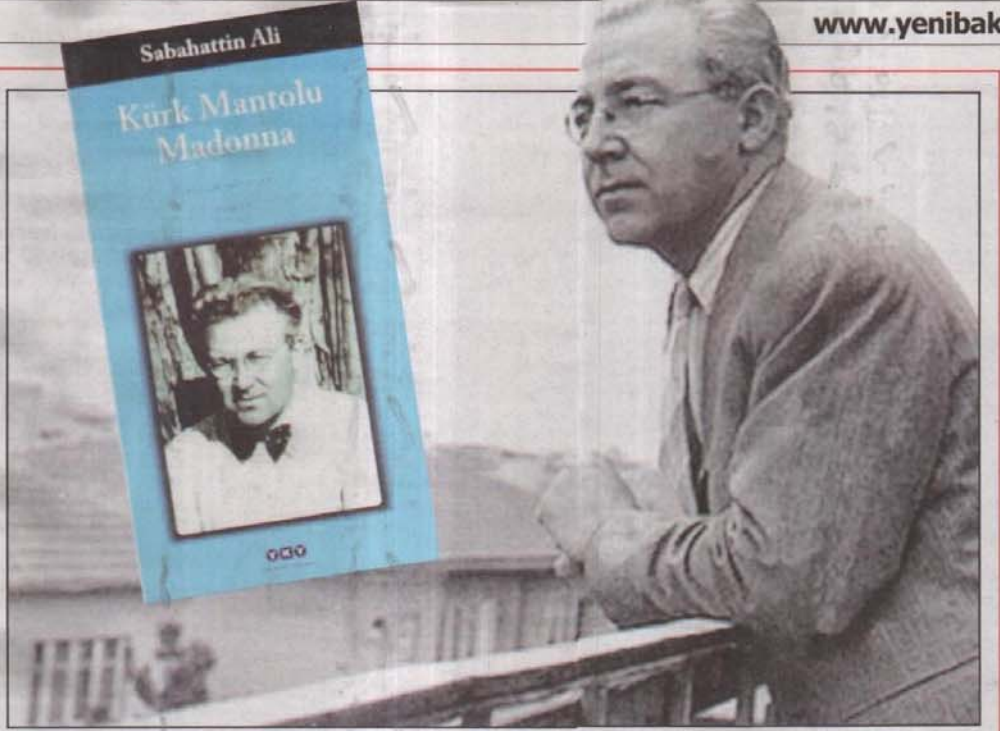
"**Kürk Mantolu Madonna**"nın ONK Ajans aracılığıyla bugüne dek İngilizce (Madonna in a Fur Coat), Almanca (Dörlemann),

Fransızca (Le Serpent a Plumes), Rusça (Ad Marginem Press), Hırvatça (Hena Com), Arapça (Sphinx) ve Arnavutça (Shkupi) yayımlandı.

Romanda, 20'li yaşlarında babasının isteği üzerine gittiği Berlin'de, **sanata** olan ilgisi sayesinde bir **sanat** galerisinde ziyaret eden Raif Efendi, galerideki tablolar arasında bir **sanatçının** otoportresini görür ve tablodaki kadını hiç tanımamasına rağmen platonik olarak aşık olur. Bu tablo onda daha önce hiç hissetmediği duygular uyandırır.

Del Sarto'nun resmi

Raif Efendi tablodaki portrenin, Andrea Del Sarto tarafından yapılmış "Madonna delle Arpie" isimli tablodaki Madonna'nın portresine benzediğini düşünür. Tabloya o kadar hayran olur ki fırsat buldukça tabloyu görmeye gider, fakat başka gözlerin onu takip ettiğini fark etmez.

Artık ritüel halini alan bu tabloyu seyretme seanslarından birinde bir kadın onun yanına gelir. Bu kadın, tablonun sahibi olan **sanatçı** Maria Puder'dir.

Bir tablodan başlayan aşkı anlatan roman için **Sabahattin Ali**'nin Andrea Del Sarto imzalı "Madonna delle Arpie" tablosundan ilham aldığı biliniyor.

1983'ten bu yana **Yapı Kredi Yayınları**'nın bastığı "**Kürk Mantolu Madonna**", yayınevine geçtiği gündü bu yana on binlerce sattı. Hala popülerliğini koru-

yan Türk edebiyatının başyapıtı, ayda ortalama 10-15 bin arasında satmaya devam ediyor.

Kitap duygulara hitap ediyor

Sabahattin Ali'nin kızı müzikolog Filiz Ali, "**Kürk Mantolu Madonna**"nın bu kadar ilgi görmesini ve en çok satanlar listesinde yer almasını "**Kitap** genç insanların duygularına hitap ediyor. Edebiyat öğretmenleri, hala öğrencilerine bu kitabı tavsiye ediyor ve gençler duygularını aktardığı için kitabı severek okuyor" sözle-

riyle özetliyor.

Usta edebiyatçının şiirleri birçok **sanatçı** tarafından bestelenip şarkı sözü haline getirildi. Ali'nin bestelenmiş şiirlerinin bazıları ise Edip Akbayram'ın seslendirdiği "Aldırma Gönül", Zülfü Livaneli'nin seslendirdiği "Leylim Ley", Sezen Aksu'nun seslendirdiği "Çocuklar Gibi" ve Nükhet Duru'nun seslendirdiği "Ben Gene Sana Vurgunum" dur.

İlk eleştiri Nazım Hikmet'ten

Kitap 1943 yılında ba-

sıldıktan sonra ilk eleştirisini edebiyatın bir diğer devi **Nazım Hikmet**'ten geldi.

Nazım, Mayıs 1943'te Bursa Hapishanesi'nden gönderdiği mektupta **Kürk Mantolu Madonna** hakkında şunları yazdı:

"**Kürk Mantolu Madonna**, ben bu kitabı hem sevdim hem kızdım. Evvela niçin kızdığımı söyleyeyim.

Kitabın birinci kısmı bir harikadır. Bu kısmın kendi yolunda inkişafı yani bir küçük burjuva ailesinin içyüzünü tahlilî öyle bir haşmetle genişlemek istediğinde ki, insan buradan ikinci

kısma geçerken, elinde olmayarak, yazık olmuş, bu çok orijinal, çok mükemmel başlangıç ve

imkan boşuna harcanmış, keşke bu başlangıç harcanmasaydı, diyor. Ben başlangıcı okurken

yani Berlin'e kadar olan pasajı, senin benim anladığım manadaki realizmine hayran oldum. Beni dinlersen o başlangıcı almak ve kahramanın ölümünü kısaca

tekrarlamak suretiyle o ailenin efrafi ve eşhasının hayatları etrafında

bir ikinci cilt, ayrı bir roman yapabilirsin, böylelikle de dinlemeye başladığımız harika

musiki birdenbire kesilmiş olmaz. Gelelim ikinci kısmına, o kısım, başlı başına bir büyük

hikaye olarak güzeldir ve böyle bir tecrübe gerek senin için gerekse Türk edebiyatı için lazımdı. Sen bu tecrübeyi başarıyla yaptın."

